

Vår flagga : några upplysningar och råd till Sveriges ungdom /

Hägg, Jacob,

24 A Br.

National Library
of Sweden

Renöfö
(B.)

HAGG, J.

Vår flagna ---

1956

Kungl. biblioteket

0 0000 000001170

Vår Flagga

Några upplysningar
och råd till Sveriges ungdom
meddelade
af

A. Nagg
Konteramiral

Fig. 1. Detalj från teckning öfver Johan III:s begrafningståg.

Vår flaggas historia.

När vår flagga först började att begagnas som ett tecken å vår nationalitet, torde vara mycket svårt att med säkerhet bestämma. Under medeltiden var sannolikt ej någon särskild nationalflagga i bruk, utan förde hvar och ett fartyg i sin flagga det vapen eller kännetecken, som användes af ägaren eller den stad, fartyget tillhörde. Vimplar och standar m. fl. tecken förekommo däremot under denna tid liksom under grekiska och romerska perioden i stor utsträckning vid högtidliga tillfällen.

Nationalflaggorna hafva sannolikt utvecklats från standaret. Så torde den danska flaggan, en bland de äldsta, i början hafva förekommit som standar, likaså den svenska, som från äldsta tider möjligen varit antingen helt blå eller blå med gult kors, hvars armar ej räckte ut till flaggans eller standarets kanter. Handlingar bekräftande dessa antaganden saknas emellertid.

Det äldsta officiella dokument, som visar, att våra nationalfärger, blått och gult, blifvit använda på sådant sätt, att flaggans uppkomst därifrån

kan härledas, torde vara Gustaf Wasas bref på vapen och sköldmärke för hertig Johan år 1557 (Riksarkivet). Hjært-

vapnet i skölden består af en krönt hjälm, bakom hvilken två i kors ställda, på hvar sin glafven fästa tvåklufna flaggor befinna sig. Vapnet är det s. k. Södra Finlands vapen. Å fig. I, som är tagen från en i riksarkivet befintlig flera meter lång teckning öfver Johan III:s begrafnings-

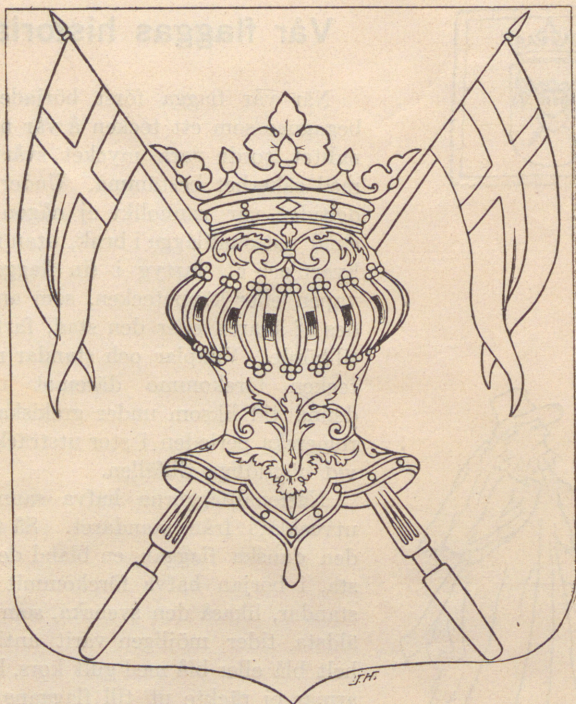

Fig. 2. Vapen å Gustaf Vasas grafmonument.

tåg, ser man detta vapen å den burna fanan. De två flaggorna äro här tydligt framställda och, ehuru bilden är liten, framgår dock färgernas fördelning i ungefärlig öfverensstämmelse med vår nu lagstādgade flagga, med undantag af att flaggan i vapnet är tvåklufven. Samma vapen finnes jämte öfriga provinsvapen framställdt på Gustaf Wasas grafmonument i Uppsala domkyrka. En noggrann afbildning af hjärtvapnet i detta i marmorn ut-huggna vapen lämnas här (fig. 2).

Granskar man detta vapen omsorgsfullt, skall man finna, att ornamenten såväl som flaggorna ej äro fullt symmetriska, detta naturligtvis beroende på obetydliga felhugningar; man förstår dock, att konstnären sträfvat att åstadkomma full regelbundenhet. Sålunda skall man finna, att korset i den vänstra flaggan sitter för lågt och i den högra för högt upp på flaggliket, men förhållandet mellan det gula korsets bredd och höjden af närliggande fält växlar emellan nu fastställda mått och Rajalins från 1730. Förhållandet emellan inre fältens höjd och längd å monumentets flagga ligger helt nära de nu fastställda måtten. Den hufvudsakliga skillnaden i formen består däruti, att monumentets flagga är tvåklufven. Färgerna äro ljusblått i fälten och guld i korset och göra samma intryck på ögat som de nu fastställda.

I den instruktion af den 19 april 1562, som af Erik XIV lämnades till Jöns Bonde och Jacob Bagge, då de skulle segla till Edinburgh med ambassadörer i friareärenden, heter det enligt Registraturet fol. 79 (Riksarkivet) ordagrann: »Hvadtt fäldt tecken hans Ko: mtt will haffe till sjöss weet Jacop Bagge tillförenne wähl nempligen gultt udi korsswijs fördeelt påå blått». Här af framgår, att flaggan under denna expedition var blå med gult kors uti, men någon bestämmelse för mått på flaggan har man ej från denna tid, lika litet någon föreskrift för flaggans begagnande som nationalflagga eller örlogsflagga. Det ligger dock nära till hands att antaga att, då färgfördelningen å Gustaf Vasa-monumentets flaggor ej gärna kan hafva tillkommit af en ren slump, denna fördelning tillämpats å de flaggor, som fördes af Jacob Bagge och allt framgent ända tills de tre spetsarna infördes. Äfven innebär uttrycket »korsswijs fördeelt påå blått», att korset sträckt sig ut till flaggans kanter.

Nära ett helt sekel förflyter nu, utan att man med någon grad af visshet känner flaggans proportioner. Man gissar hit och dit, förväxlar flaggan med standar och fanor, gör försöksvis häntydningar på att korsets bredd endast varit $\frac{1}{7}$ af flaggans höjd, man talar om det heliga 7-talet m. m., allt på ytterst lösa grunder. Gent emot dessa tvifvelaktiga uppgifter framstår flaggan på Gustaf Vasa-monumentet som någonting pålitligt i mått och färg.

Hvad man emellertid med tämligen stor visshet kan antaga är, att örlogsflaggan varit tvätungad ända till ett par år efter

slaget vid Kolberger Heide 1644. År 1658 har flaggan tre tungor, hvilket framgår af att man å de fullt pålitliga bilderna, som W. van de Velde utförde öfver slaget vid Helsingör den 8 november samma år, tydligen ser de tre tungorna i de svenska flaggorna, som hafva mycket olika korsbredder.

År 1661 och 1663 utkommo förordningar rörande flaggans förande på handelsfartyg. Af 1663 års förordning framgår, att örlogsflaggan har tre tungor eller »spetsar» och att handelsflaggan skall vara tvärskuren, men inga mått uppgifvas. Af plakatet framgår därjämte, att före denna tid ingen särskild handelsflagga varit använd.

Först år 1730 finner man bestämda mått i Rajalins på »Höga Wederbörandes Befallning» utgifna arbete »Nödige Underrättelse om Skiepsbyggeriet». Dessa mått, som skilja sig något från de nuvarande, röra egentligen örlogsflaggan, och om handelsflaggan säges blott: »Coupvardieflaggan har samma proportion som Konungzflaggan, men inga spetsar utan jämt afskuren efter Kungl. Majestätz Förordning de anno 1663 af den 6 Novembr».

De mått, som Rajalin anför, äro de som enligt hans uttryck »brukas» d. v. s. de kunna sålunda möjligen hafva varit tillämpade så långt tillbaka som från 1663. Dessa mått synas i hufvudsak hafva bibehållit sig till år 1844. Huruvida de samvetsgrannt iakttogos vid tillverkningen af flaggor är dock tvifvelaktigt. Skulle man döma efter hvad man ser på gamla målningar, äfven så dana som äro utförda af trovärdiga personer, såsom J. F. Schoultz på Gustaf III:s och Gustaf IV Adolfs tid, synas måtten hafva växlat i större eller mindre grad. På Rosersberg finnes en stor samling marinmålningar från Gustaf III:s krig och å dessa äro flaggorna tämligen olika; bland andra förekommer å galeren Calmar en, som är nästan fullkomligt öfverensstämmande med vår nuvarande örlogsflagga.

Genom kungligt bref den 18 augusti 1761 erhöi »Arméens flotta» (en afdelning af skärgårdsflottan) en helblå flagga med tre spetsar, men den af den öfriga flottan förda blågula flaggan finge dock, när chefen så pröfvade nödigt, begagnas. Denna förordning upphäfdes genom generalorder den 5 April 1813.

Den 7 mars 1815 fastställdes genom nådig resolution en för Sverige och Norge gemensam örlogsflagga, som utgjordes af den svenska örlogsflaggan med den förändringen, att i det öfre hörnet närmast stängen insattes ett rödt fält med ett snedt (diagonalt)

hvitt kors. Såsom handelsflagga fördes under unionens första år i bägge länderna den blågula svenska handelsflaggan.

Efter den 19 juli 1821, då kungl. kungörelse rörande de förenade rikenas handelsflagga utfärdades, funnos tre olika handelsflaggor, nämligen en rent svensk blågul, en rent norsk med rödt fält och blått och hvitt kors samt en, som kallades den förenade svenska och norska flaggan, alldeles lik den dåvarande gemensamma örlogsflaggan med iakttagande af vanlig skillnad mellan örlogs- och handelsflaggan d. v. s. den var tvärskuren. Den förenade svenska och norska handelsflaggan skulle föras i farvatten bortom Cap Finisterre, hvarjemte medgafs, att bägge rikenas handelsfartyg inom angränsande farvatten finge föra antingen den förenade svenska och norska flaggan eller ock hvardera rikets särskilda handelsflagga.

Genom nådiga brevet af den 20 juni 1844 erhöll Norge sin särskilda örlogsflagga och samtidigt förändrades öfversta inre fältet i såväl örlogsflaggorna som i hvardera rikets särskilda handelsflagga till ett unionsmärke, som bildades af en symmetrisk sammanställning af de till båda rikenas flaggor hörande färgerna.

Hvad motivet var för införandet af det breda klumpiga korset i vår örlogsflagga under senaste halfseket, kan ej med säkerhet uppgifvas.

Om förordningarna rörande specialflaggorna, nämligen kungsflaggan, lotsverkets, postverkets, tullverkets och statens järnvägars flagga m.m. tillåter ej utrymmet att lämna en redogörelse och en sådan är för öfrigt af mindre vikt och ligger utanför ämnet för denna historiska öfverblick, som endast rör national- och örlogsflaggan.

Till följd af upplösningen af unionen mellan Sverige och Norge bestämdes genom nådig förordning den 27 oktober 1905, att unionstecknet skulle utgå och i dess ställe insättas ett blått fält.

Slutligen ha vi år 1906 erhållit en flagglag, som på ett lyckligt sätt löst flaggfrågan, och hvilken småningom skall befrä oss från det slarf och fusk, som i denna sak utmärkt de senare åren.

Lag angående rikets flagga.

gifven Stockholms slott den 22 juni. 1906.*

Vi OSCAR, med Guds nåde, Sveriges, Götas och Vendes Konung, göre veterligt: att Vi, med Riksdagen, funnit godt i nåder förordna som följer:

1 §.

Svenska flaggan är blå med gult kors.

Korset skall dela flaggan i fyra rätvinkliga, lika höga fält.

2 §.

Flaggan skall vara tvärskuren, utom då den användes såsom örlogsflagga, i hvilket fall den skall vara tretungad.

Örlogsflagga skall föras

a) å flottans fartyg, båtar och byggnader;

b) å rikets fästningar;

c) å härens kasernbyggnader, läger och öfningsplatser, så ock å hären tillhörande fartyg och båtar, när de föras af militär befälhafvare; och

d) å byggnad, som i sin helhet är upplåten till stab, truppförband eller militär utbildningsskola.

3 §.

Färgen å flaggans sidofält skall vara ljusst mellanblå och å korset guldgul.

Likare å mönsterfärger skall tillhandahållas å de ställen, Konungen bestämmer.

4 §.

Å tvärskuren flagga skall flaggans hela längd förhålla sig till dess höjd som 16 till 10; å fälten skall längden förhålla sig till höjden: för de inre fälten som 5 till 4 och för de yttre som 9 till 4.

Å tretungad flagga skall flaggans hela längd med tungor vara dubbelt så stor som höjden; de yttre fälten skola, tungorna oräknade, vara lika stora som de inre fälten; fältens längd skall förhålla sig till höjden som 5 till 4. Tungorna skola vara lika

*) Svensk författnings-samling 1906, N:r 55.

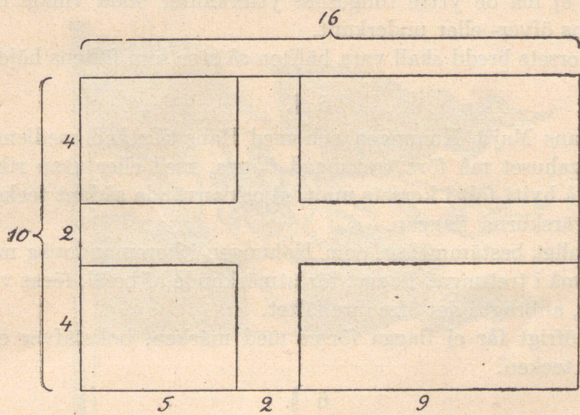

Fig. 3. Tvärskuren flagga.

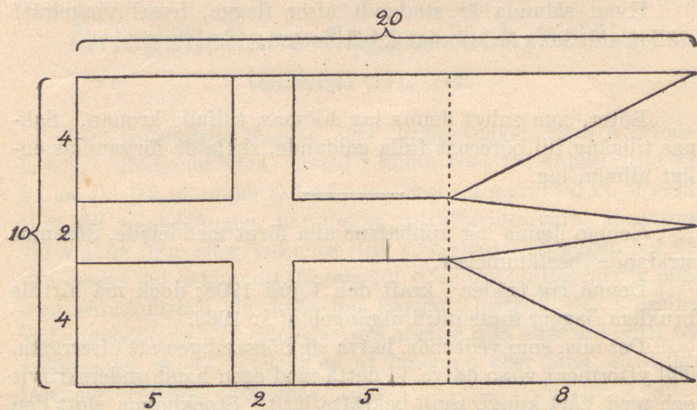

Fig. 4. Tretungad flagga (örlagsflagga).

långa; ej må de yttre tungornas ytterkanter bilda vinkel med flaggans öfver- eller underkant.

Korsets bredd skall vara hälften så stor som fältens höjd.

5 §.

Hans Maj:ts Konungen och med Hans tillstånd medlem af konungahuset må föra tretungad flagga, med eller utan rikets vapen å hvitt fält i korsets midt, så ock använda sådant tecken i den tvärskurva flaggan.

Enligt bestämmelser, som Konungen i kommandoväg meddelar, må i tretungad flagga, för utmärkande af befäl, föras visst tecken, anbragt i det öfre inre fältet.

I öfrigt får ej flagga förses med märken, bokstäfver eller andra tecken.

6 §.

Den, som brukar tretungad flagga, där sådan icke må föras, eller använder flagga, därå obehörigen anbragts märke, bokstaf eller annat tecken, eller till salu håller flagga, hvilken till färgen uppenbarligen skiljer sig från hvad i 3 § föreskrifves eller som icke håller de i 4 § bestämda inbördes mått, böte från och med 10 till och med 100 kronor.

Hvad sålunda är stadgad afser flagga, hvori vinkelrätt ställt gult kors är anbragt å blå botten.

7 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän lag.

Genom denna lag upphäfvas alla förut meddelade, däremot stridande bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1906; dock må hittills brukliga flaggor föras intill utgången af år 1908.

Det alla, som vederbör, hafva sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hafve Vi detta med egen hand underskrifvit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 22 juni 1906.

OSCAR.
(L. S.)

(Civildepartementet.)

JULIUS JUHLIN.

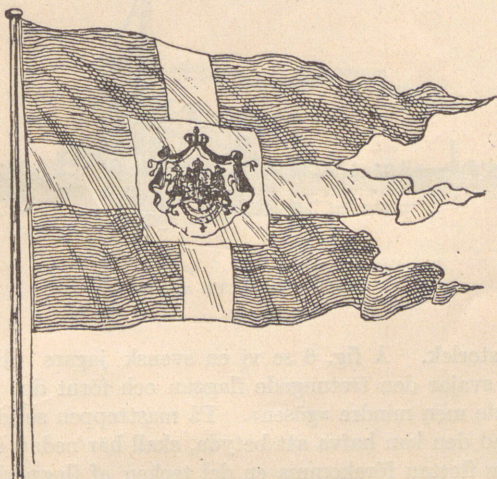

Fig. 5. Kunglig tretungad flagga.

Örlogsflottans flaggor och befälstecken m. m.

Den tretungade flaggan eller örlogsflaggan skall å örlogsfartyg i allmänhet vara hissad i hamn eller till ankars från kl. 8 f. m. (kl. 9 f. m. under tiden 1 november—1 mars) till kl. 9 e. m. eller till solnedgången, när denna inträffar tidigare, äfvensom vid afgang från eller ankomst till ankarplats. Flaggan bör äfven hissas vid sammanträffande till sjöss med örlogsfartyg eller med annat fartyg, då detta har flaggan hissad, vid prejning af handelsfartyg, vid örlogsfartygs afgang från eller ankomst till ankarplats, så ock i närheten af fyrskepp eller land, särskildt fästning, fyr torn eller stad.

Till ankars användes af örlogsflottans fartyg s. k. örlogsgös, vanligen benämnd endast »gös», hissad å flaggspel i förstäfven eller å bogsprötet den tid flaggan är hissad. Den svenska örlogsgösen är till alla delar lik den tretungade flaggan men af

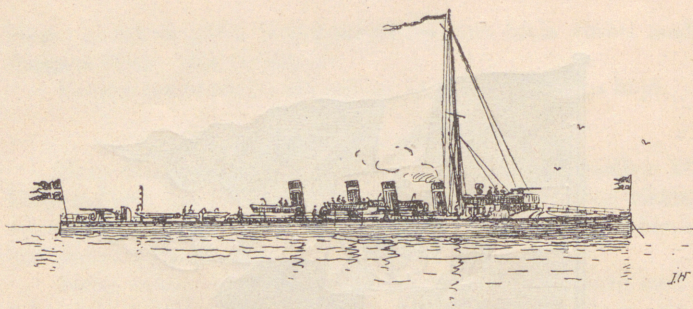

Fig 6. Jagare till ankars.

mindre storlek. Å fig. 6 se vi en svensk jagare till ankars. Akterut svajar den tretungade flaggan och förut den likaledes tretungade men mindre »gösen». På masttoppen se vi en vimpel. Hvad den kan hafva att betyda, skall här nedan förklaras.

Inom flottan förekomma en del tecken af flaggduk, hvilka kallas *befälstecken*, och vidare några andra med befälsförhållandena sammanhängande flaggdukstecken. Det förnämsta af befälstecknen är *Konungens befälstecken ombord å fartyg**. Detta tecken (fig. 7) utgöres af den kungliga tretungade flaggan med kunglig vimpel öfver. Den kungliga vimpeln liknar örlogsvimpeln (se nedan!) men har innerst ett riksvapen å hvit botten.

Därnäst i ordningen kommer *chefens för sjöförsvarsdepartementet befälstecken* (fig. 8), som består af en tretungad flagga, i hvars öfre fyrkantiga blå fält tvenne hvita kommandostafvar äro korslagda.

Amirals, viceamirals och konteramirals befälstecken (fig. 9—11) utgöras likaledes af tretungade flaggor. I det öfre fyrkantiga blå fältet för amiral tre, viceamiral två hvita stjärnor och konteramiral en dylik stjärna.

---

* I enlighet med särskilda i reglementet för flottan meddelade bestämmelser och utan att vara befälstecken föres kunglig flagga med kunglig vimpel öfver å fartyg, på hvilket drottningen (enkedrottningen), kronprinsen eller kronprinsessan är ombord, och, under enahanda förhållanden, kunglig flagga med kunglig vimpel under af andra medlemmar af det kungliga huset.

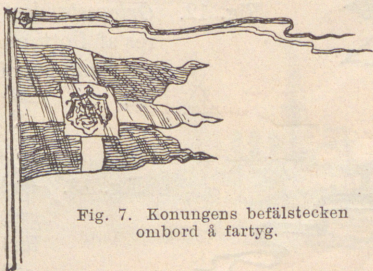

Fig. 7. Konungens befälstecken
ombord å fartyg.

Fig. 8. Chefens för sjöför-
svarsdepartementet flagga.

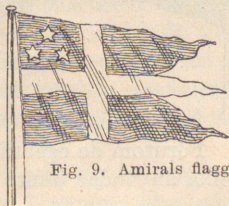

Fig. 9. Amirals flagga.

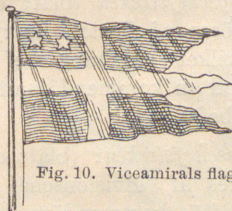

Fig. 10. Viceamirals flagga.

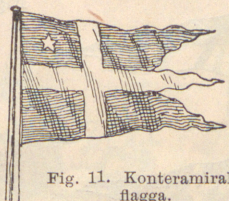

Fig. 11. Konteramirals
flagga.

Öfriga befälstecken äro:

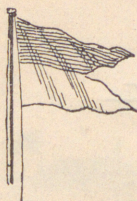

Fig. 12. *Örlogsstandert* (blå och gul): föres af flottans fartyg, från hvilket kommandör utöfvar sitt befäl.

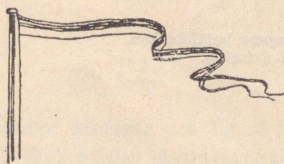

Fig. 13. *Örlogsvimpel* (blå och gul) föres af flottans fartyg, från hvilket officer af lägre grad än kommandör utöfvar sitt befäl.

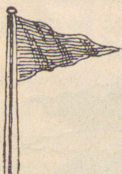

Fig. 14. *Underofficersgaljadett* (blå): föres af flottans fartyg, hvars befälhafvare är underofficer.

Förutom de egentliga befälstecknen finnas följande tecken, hvilka användas jämte befälstecknen:

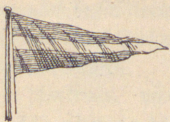

Fig. 15. *Äldste befälhafvares tecken* (blått och gult): föres af äldste befälhafvare, då lika befälstecken blåsa å två eller flera fartyg till ankars å samma redd.

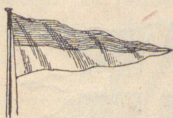

Fig. 16. *Afdelningschefstecken* (blått och gult): föres af flottans fartyg, från hvilket afdelningschef af lägre grad än kommandörs utöfvar sitt befäl.

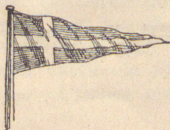

Fig. 17. *Divisionschefstecken*: (blått och gult) föres af divisionschef af lägre grad än kommandörs, dock ej då afdelningschefstecken skall å fartyget föras.

Med ledning af här lämnade redogörelser är det lätt att bestämma, hurusom å den i fig. 6 visade jagaren befäl utöfvas af officer af lägre grad än kommandör, och att å de i fig. 18 fram-

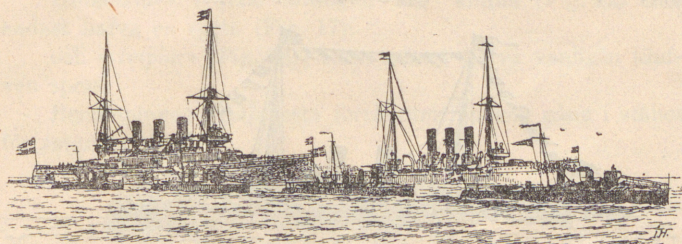

Fig. 18. Pansarbåten »Oscar II». Kryssaren »Fylgia».
En division torpedbåtar.

ställda fartygen en amiralsperson utöfvar befäl å den till vänster liggande pansarbåten Oscar II och en kommandör å den till höger liggande kryssaren Fylgia, samt att divisionschefen å den af fyra båtar bestående torpedbåtsdivisionen för sitt befäl å den främsta af de fyra torpedbåtarna. Å fig. 19 ser man, att en afdelningschef af lägre grad än kommandör utöfvar sitt befäl öfver skeppsgosseafdelningen från det i denna afdelning ingående öfningsfartyget Najaden.

Å vissa högtidsdagar anordnas å örlogsflottans fartyg s. k. *flaggning*; denna kan antingen vara »stor flaggning» eller »liten flaggning».

Vid *stor flaggning* klädes fartyget med signalflaggor (se ne-

Fig. 19. Skeppsgosseafdelningen.

dan!) najade (fästade) till sejnfall från för till akter öfver masttopparna, å hvilka örlogsflaggan är hissad (Fig. 20); vid *liten flaggning* hissas endast örlogsflaggan på topparna.

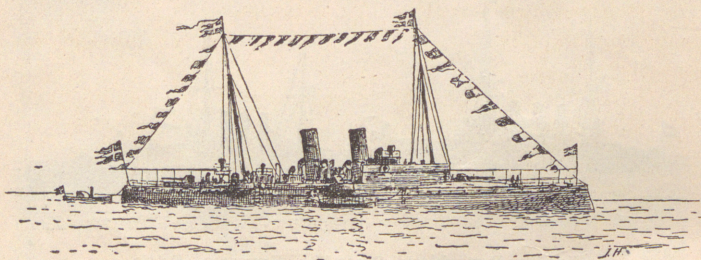

Fig. 20 Torpedkryssare under »stor flaggning».

Vid flaggning på främmande nations högtidsdag hissas i stället för den svenska ifrågavarande nations örlogsflagga på stortoppen; finnes endast en mast, hissas den främmande nationens flagga vid sidan af den svenska.

I sammanhang med ofvanstående förtjänar påpekas, att vid vissa slag af salut svensk eller annan nations flagga, allt enligt gällande bestämmelser, hissas å masttopp å det saluterande fartyget.

För sjöfarande såväl inom örlogs- som handelsflottan finnas dels *signalflaggor*, med hvilkas hjälp fartyg kunna meddela sig med hvarandra på stort afstånd, dels förekomma andra flaggtecken, såsom

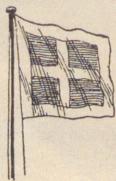

Fig. 21. *Lotsgösen* (blå och gul, omgifven af hvit kant), hvilken hissas å (för-) toppen för tillkallande af lots, och

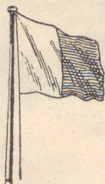

Fig. 22. *Lotsflaggan* (hvit och blå), som angifver att lots finnes att tillgå.

Man skiljer på:

»*flaggor*», hvilka kunna vara tvärskurna, tretungade och äfven, som den danska örlogsflaggan, tvåtungade,

»*standertar*» hvilka antingen äro klufna (Fig. 12) eller endast hafva *en* spets (Fig. 17).

och »*vimplar*» (Fig. 13); dessa senare hafva vanligen klufven spets.

Benämningen »galjadett» förekommer någon gång i stället för »standert».

Flaggans skötsel och vård.

Allmänna iakttagelser.

De i föregående kapitel angifna bestämmelser för örlogsflottan rörande tid, under hvilken flaggan bör vara hissad, m. m. äro att anse som i hufvuddrag gemensamma för alla örlogsmarinere, lämpa sig för sjöfarande i allmänhet och kunna i vissa delar tjäna till efter rättelse vid flaggning i land.

Fartygsbefälhafvare erinras om, att gällande internationellt bruk fordrar hissandet af nationalflaggan, så snart ett örlogsfartyg kommer i sikte. Prejas handelsfartyg genom s. k. prejskott från örlogsfartyg, bör det, om så ej skett förut, hissa flaggan och därjämte ögonblickligen stoppa, därvid häst gिरande ur sin kurs för att så tydligt som möjligt angifva, att prejningen blifvit uppmärksamrad.

Vid sidan af ofvanstående bör följande bemärkas:

Att hissa en eller flera utländska nationalflaggor å samma sejnfall under eller öfver vår flagga är enligt internationell uppfattning förolämpande. På grund af gammal häfd är nämligen ett dylikt förfaringssätt ett tecken för besittningstagande. Så hissade vi i forna dagar å eröfrade danska och ryska skepp dessa länders flaggor under vår och för ej länge sedan ingingo de i Tsuschimaslaget tagna ryska fartygen till Sasebo med den japanska solflaggan hissad öfver det blå Andreaskorset.

Under hänvisning till de i föregående kapitel angifna tiderna för flaggans nedhalande må påpekas det i vårt land mycket vanliga slarfvat att vid festliga tillfällen låta flaggan vara hissad öfver natten.

Bruket att vid dödsfall eller begrafning hissa flaggan på half stång kan ej anses vara förnedrande för flaggan, så mycket mera som denna akt är föreskrifven i flottans reglemente, sjö-tjänstgöringen.

Att vid högtidliga tillfällen använda nationalflaggor som dekoration, kan endast försvaras, då de intaga en värdig plats. Att med dylika flaggor bekläda bänkar, stolar och andra sittplatser vare sig till lands eller sjöss är oskickligt och bör af vederbörande förbjudas. För sådana ändamål kunna signalflaggor användas, ty dessa hafva ej någon högre symbolisk karaktär.

Flaggan bör ej begagnas som skylt, annat än möjligen å flaggfabrik.

Flaggan bör ej användas längre än att färgerna äro klara; när dessa börja blifva dunkla, kan man ej göra flaggan bättre tjänst än att bränna den, så att man slipper se den använd som rengöringsmaterial m. m.

Då flaggan ej är hissad, bör den förvaras beslägen (väl hoplagd) å fuktfrött ställe.

I samband med här angifna iakttagelser rörande flaggans vård må påpekas, hurusom hvarje användande af flottans befälstecken m. m. liknande flaggor, standertar och vimplar måste anses som mycket olämpligt. Ett exempel å dylikt missbruk ser man i den ofta både till lands och sjöss använda vimpln, som endast skiljer sig från örlogsvimpln därigenom, att färgerna i den yttre delen äro omkastade. Denna vimpel förväxlas å afstånd lätt med nämnda befälstecken.

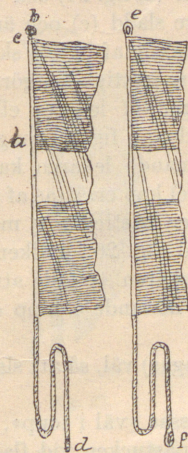

Fig. 23.

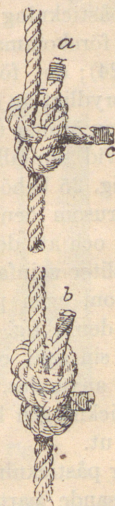

Fig. 24.

Flaggans påstickning, hissande m. m.

För flaggans påstickning eller flaggans fästande vid »sejnfallet» (flagglinan) äro i allmänhet följande anordningar vidtagna. Genom flaggans »stående lik» (a, fig. 23), hvarmed förstås den

sida af flaggan, som vid hissandet kommer närmast flaggstången, är dragen en lina, som i sin öfre del har en »lekare» (b) af mässing, fästad så, att en kort hals (c) bildas vid flaggans öfverkant. Nedtill är denna lina, som under flaggan bildar en »stjärt», för sedd med en »tagling» (d), hvars ändamål är att förhindra linans uppslagning (söndertrasande).* Denna tagling kan antingen vara en vanlig tagling (se a, fig. 24!) eller en s. k. kryss-tagling, hvilken senare är starkast (se b, fig. 24!). I stället för lekare förekommer ofta ett »öga» (e), bildadt af linan, och är denna stundom äfven i sin nedre del försedd med ett dylikt (f). Slutligen hafva s. k. clips eller små mässingsklammar af patenterad konstruktion kommit i bruk, företrädesvis å signalflaggor. Dessa clips äro fästade: en i flaggans öfre och en i flaggstjärtens nedre ända samt en i hvardera af sejnfallets ändar och kunna med ett enkelt grepp hakas i hvarandra.**

Då clips icke äro anbragta å flaggan och sejnfallet, påstickes flaggan vanligen genom användande af ett s. k. skotstek. Andra sätt för påstickning finnas, men anses icke här behöfva anföras. Skotstek förekomma af två slag, enkelt (a, fig. 24) och dubbelt (b, fig. 24); det förra erfordrar längre sladd (c) och är därför mindre prydligt än det senare. Med ledning af fig. 24 skall man efter någon öfning utan svårighet kunna riktigt fastgöra flaggstjärten vid sejnfallet; för påstickningen af lekaren eller ögat lämnar fig. 25 behöflig anvisning. Af denna figur framgår tydligen, hurusom den allmänt förekommande lekaren kan anses obehöflig och att densamma med fördel kan ersättas af ett öga, hvilket sliter sejnfallet mindre. Ty en påstickning med »två halfslag om egen part» i enlighet med fig. 26, hvilken i motsats till den i fig. 25 visade gifver lekaren tillfälle att rotera omkring sin axel, omöjliggör flaggans hissande i topp och bör därför ej användas.

Påstickningen bör åtsamsas (åtdragas) väl, så att sladdarna ej krypa ut.

Efter påstickningen bör flaggan hissas »väl i topp», d. v. s. den »hissande parten» af sejnfallet, påstucken vid flagglikets

* Då sejnfallets ändar ej äro försedda med clips, skola äfven de vara taglade.

** Då clips användas å nationalflagga, bör den vid flagglikets öfre ända fästade länken så litet som möjligt skjuta öfvanför flaggans öfverkant.

öfre del, tages väl styf, hvarigenom det öfra skotsteket kommer att pressas mot »sejnfallsknappens» underkant (fig. 27). Den hissande parten belägges därefter med så många kryss-slag omkring den å flaggstångens (flaggspelets) nedre del befintliga

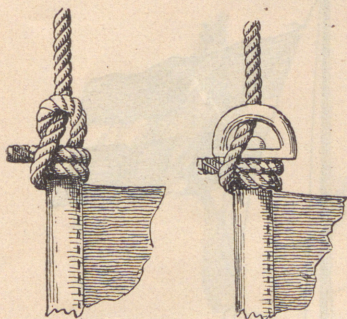

Fig. 25.

Fig. 26.

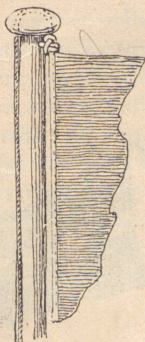

Fig. 27.

Fig. 28.

belägningsknappen (fig. 28), att fastgöringen ej kan slira. Därefter tages den »nedhalande parten» af sejnfallet väl styf och belägges liksom den hissande parten i kryss-slag omkring knappen. Å flagga, hissad under gaffel, kan naturligtvis ej den nedhalande parten tagas styf, ty då skulle flaggan ej kunna blåsa ut akter om seglet.

Mot här ofvan angifna regler brytes mycket ofta. Dels hissas ej flaggan väl i topp med sträckt sejnfall (a, fig. 29 och 30) utan låter man den svaja för slabbt (slängande) sejnfall, ofta en

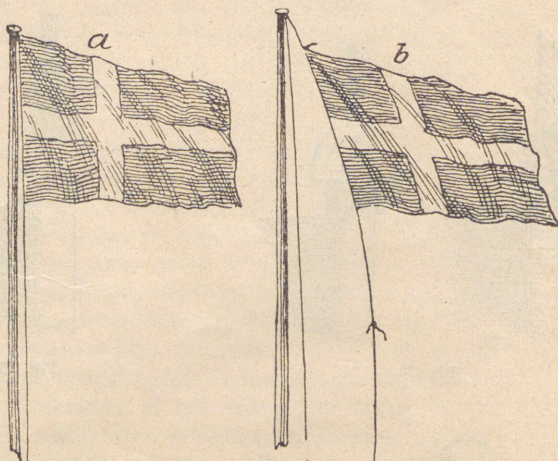

Fig. 29.

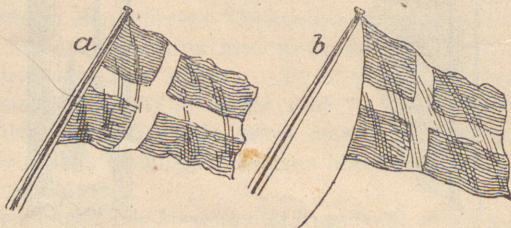

Fig. 30.

eller annan decimeter från sejnfallsknappen (b, fig. 29 och 30), dels är påstickningen ofta nog mycket slarfvig (b, fig. 29). Skillnaden mellan en väl och en slarfvigt hissad flagga framgår tydligast uti fig. 31, hvars högra bild (b) icke torde vara en främmande syn för dem, som en dag, då stilltje råder, beskåda lif-

vet vid sjöstädernas kajer. Slutligen ser man ej sällan, huru sejnfallt belägges någonstades vid sidan af flaggstången, hvarigenom det kommer att bilda en betydande vinkel med denna; ett dylikt förfaringssätt kan ej annat än betecknas som mycket smaklöst.

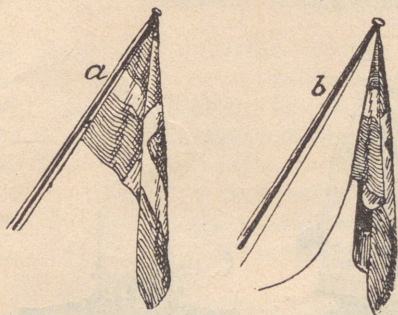

Fig. 31.

Åsynen af en väl hissad flagga gör alltid ett glädjande intryck och ingifver ovillkorligen den tanken, att flaggans ägare har den rätta uppfattningen om värden af nationens sinnebild.

I anslutning till ofvanstående må framhållas, hurusom fordran på sträckta sejnfall sannolikt har sin grund uti det fordom rådande bruket att fastlitsa d. v. s. med en smäcker lina eller med litser fastsy flaggans stående lik vid flaggstången. Vidare må påpekas att beläggning af sejnfall vid sidan af flaggstången så till vida brukas, att man å fartyg, då flaggor hissas å topparna, belägger deras sejnfall, icke vid masten, hvilket i allmänhet ej låter sig göra, utan vid knap eller nagel akter om och vid sidan af masten.

Hälsning med flaggan m. m.

Den vanliga hälsningen med flaggan sjöfarande emellan sker genom att nedhala flaggan *en* gång, som fig. 32 angifver, och sedan hälsningen uppmärksammas och besvarats, åter hissa flaggan i topp. Det inom vårt land ofta använda sättet att hälsa genom flaggans nedhalande och hissande tre gånger i följd bör utbytas mot ofvan angifna långt mera tilltalande form för hälsning.

I samband härmed må anföras, att man inom sjömansspråket använder ordet »hissa» för att angifva ett föremåls rörelse uppåt och »fira» för dess rörelse nedåt. Är föremålet utan nämnvärd tyngd, använder man i stället för »fira» uttrycket »hala ned» (hala = draga åt sig). Man säger således: »Hissa flaggan!» och »Hala ned flaggan!»

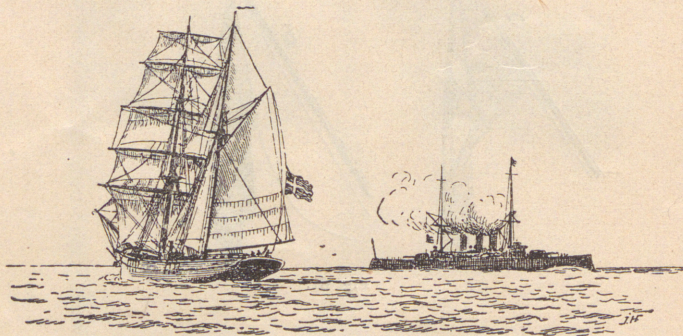

Fig. 32.

Hedra flaggan!

Vår flagga är sinnebilden för vår nationalitet. Den må vaka öfver slottens tinnar eller de enkla landtgårdarna, universiteten eller folkskolorna, den må vara hissad å örlogsskeppen, de stora handelsångarna eller å de små kustfartygen, den må visas i hemlands farvatten eller långt borta i aflägsna världsdelar — öfverallt är den samlingstecknet för ett själfständigt folk, som icke har högre önskan än att få leva i fred, men som icke skall tveka att, om så erfordras, med vapenmakt söka häfda sitt oberoende.

Under senare tider har man å vissa håll velat förringa betydelsen af begreppen »nationalitet» och »fosterlandskärlek». För dem, som under långa tider varit skilda från ett älskadt fosterland och så en dag åter beträda dess mark eller i främmande hamn få se dess flagga svaja å ett inkommande fartyg, för dem är ett sådant underkännande ofattligt.

I lika hög grad, som det inom familjen höfves en sammanhållande kraft mot tidens upplösande läror, är det nödvändigt att nationen genom samling under fosterlandskärlekens tecken skyddar sina dyrbara intressen gent emot de irrläror, hvilka stämpla nationalitetskänslan som något gammalmodigt och ej passande vår tids människor.

I unga! Låten icke dessa irrläror vinna insteg i edra uppväxande led! Varen trogna vårt fosterland och hållen dess välfärd högt! Och *hedra flaggan* — sinnebilden för vår nationalitet!

Stockholm i november 1906.

J. Hägg.
Konteramiral.

Habitat

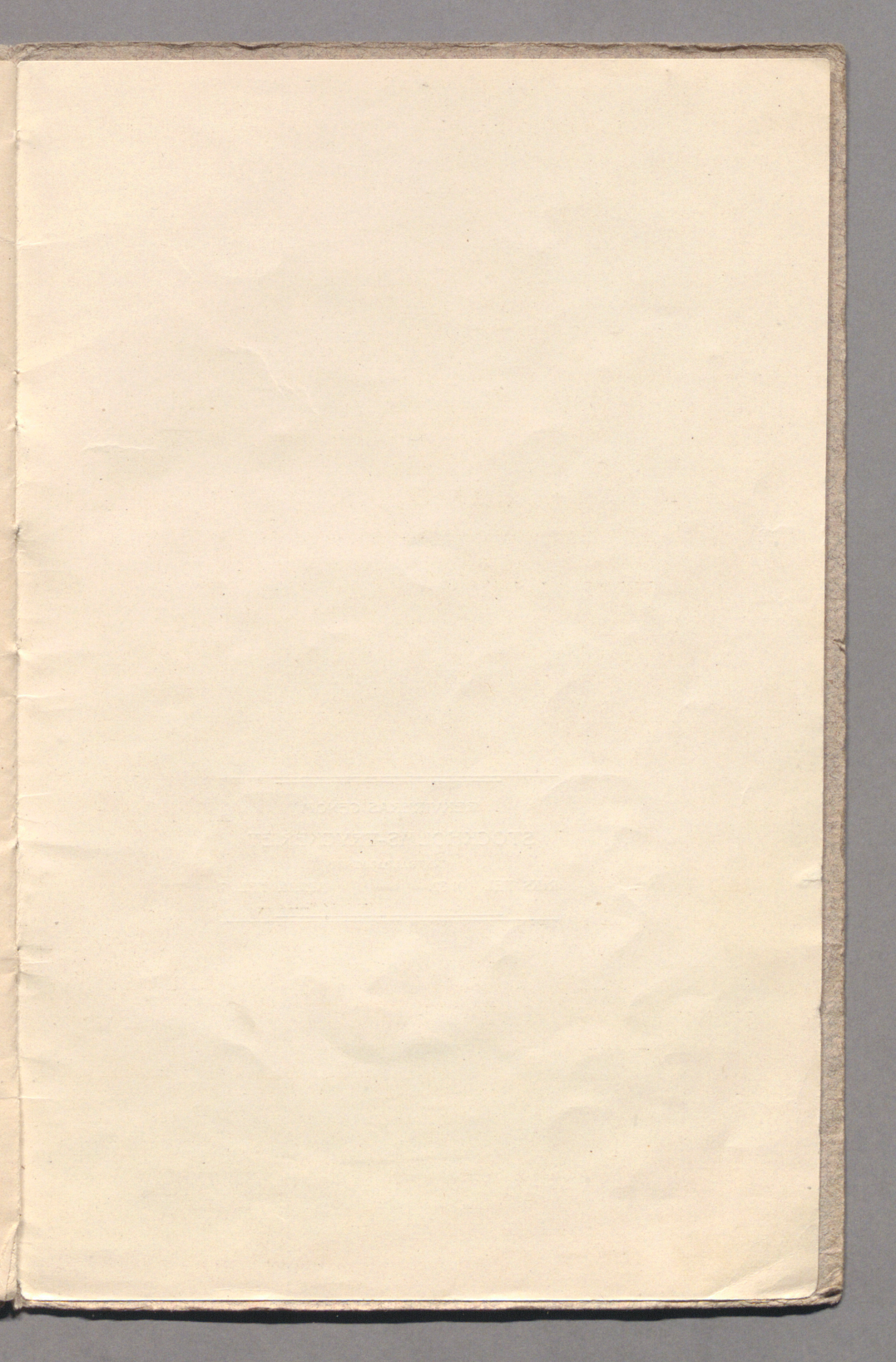
The species is recorded in the mountains of the Himalayas, where it is found in the forest and in the open places. It is also found in the mountains of the Himalayas, where it is found in the forest and in the open places.

The species is recorded in the mountains of the Himalayas, where it is found in the forest and in the open places. It is also found in the mountains of the Himalayas, where it is found in the forest and in the open places.

The species is recorded in the mountains of the Himalayas, where it is found in the forest and in the open places. It is also found in the mountains of the Himalayas, where it is found in the forest and in the open places.

The species is recorded in the mountains of the Himalayas, where it is found in the forest and in the open places. It is also found in the mountains of the Himalayas, where it is found in the forest and in the open places.

J. D. D.
1900

Pris 75 öre.

REKVIRERAS GENOM
STOCKHOLMS-TRYCKERIET

(CENTRALPALATSET)

RIKS TEL. 101 32.

ALLM. TEL. 7
